

ALEKSANDRI

SÕNUMID

Jaanuar 2005

nr 1(27)



+

Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimel.
Kristus on ülestõusnud!

Ja ta palvetab:

Mu armas Jeesus.

Raiskan kogu rikkuse, mida Sa mulle kogu aeg annad.

Kõik hea kaob, midagi ei jää alles.

Elan oma nurjatut elu.

Ainult mälestus õndsast ajast,

Su lohutavaist sõnust, Su hellitavast armastusest,
mil mu hing sulas mu sees Su puudutustest.

Olen täiesti alasti ja vaene, sest Sind pole.

Olen Isatu, vaenlase maal.

Tühi ja kõle ja paljas.

Olen kaotanud oma Jumala. Mu Jumal on kusagil ära.

Mul on ainult Su vaenlane ja enda määrdunud süda.

Laman haavatuna maas ahistava iseendaga iseenda maailmas.

Pole kedagi, kes tõstaks, peseks ja raviks.

Jumal ei aita mind.

Mitte keegi ei kaitse mind mu mina eest.

Pole, kes halastaks, ei kedagi, kes kuuleks.

Pole, kes nutaks mu pärast.

Pole kedagi, kes kisuks mind välja sügavikust.

Keegi ei siruta aitavat kätt. Pole sõpra ega pooldajat.

Keegi ei mõõda mu kurbust ega saa aru mu ahastusest.

Pole mulle ühtegi haledat südant.

Keegi ei pane mind tähele.

Ükski ei anna lootust.

Issand Jeesus, ma palun Su armastavat südant: arma mind.
Jeesus, ma teen pattu. Palun anna mulle andeks veel üks
kord.

Mul pole kedagi teist peale Sinu,
ega midagi, millega lunastada oma süüd.
Ega kedagi, kes maksaks mu lunaraha.

Kuule mu appihüüdu:
palun aita mind, Jeesus, mu Jumal.

Ma väga igatsen Sind.

Palun tõmba mind enese ligi.
Palun jooda mind oma armastusega.
Aga ma ei tea, kas Sa kuuled mind.
Kas Sa üldse enam hoolid minust?

Oh, kõik tundmatud Issanda poole püüdlejad ja Tema
õndsad,
kes te aimate mu õnnetust, kes ehk olete viibinud samas
põrgus,
palun paluge mu eest, et Issand mu peale armu heidaks.
Igavesti.
Aamen.

Kõigepüham Jumalasünnitaja, palun anu väga oma Poega mu
pärast.

Preester Orenti,
jaanuar Issanda aastal 2005



Sõnade *staarets* (*vanake*) ja *kuuletuja* tähendusväli.¹

Nende kahe sõna tähendus on kreeka keeles laiem kui vene keeles (ja vastavalt sellele laiem ka kui eesti keeles, sest õigeusk Eestis on olnud kantud vene õigeusu traditsioonist).

Vene keeles on *staarets* paljukogunud Püha Vaimu armuga valgustatud eakas vaimulik, munk või ilmik. Sellistele inimestele on antud erilisi andeid: vaimulik terveksteegemine (sageli ka ihuline), selgeltnägemine jms, ning nad kujutavad endast alati näidet inimesest, kes on saanud armu täis elu Kristuses. Kreekakeelset sõna *gerondas* (*vanake*) tõlgitakse kui *staarets*. Kuid sellises tähenduses nagu venekeelne teadvus (ja viimase tuules ka eestikeelne) on harjunud sõna *staarets* mõistma, tuleb seda kreeka vaimulikus kirjanduses kõige sagedamini ette pöördumisena *abba*. Loomulikult juhatasid sellised jumalavalgustatud mehed sageli kloostrid või munkkondi. Nõnda siis hakati tasapisi igat kloostrit eestseisjat

¹ Märkus 2004 oktoobrikuulehes ilmunud vanakese Efraimi õpetuse juurde kuuletumisest.

nimetama *staaretsiks*. Kusjuures armu eriliste andide olemasolu polnud tingimata vajalik, seega näitab sõna *staarets* pigem austavat pöördumist munga poole, kes on vanem kas teenimiskoha või vanuse poolest. Kõnekeeles pöörduvad kreeklaste, mungad ja ilmikud, mungaseisust austades isegi noorte munkade poole tihti sõnaga *gerondas*.

Kuuletujaks aga on harjutud vene kiriklik-kloostrilikes väljakujunenud praktikas nimetama mungaks saada soovivat ilmikut, kes läbib mungatöötuse andmiseni erinevate kuuletumiskohustega prooviaja. Kuuletumine antakse igale sellisele ilmikule kontrollimaks tema valmisolekut munkliku ristipuu kandmiseks. Kreeka keeles nimetatakse sellist inimest *dokimoseks*. Kuid kreeka keeles on ka sõna *hüpotaktikos*, millele pole vene keeles täpset vastet (ja nõnda ka eesti keeles). Mõlemat kreekakeelset sõna tõlgitakse kui *kuuletuja*. Erinevus seisneb aga selles, et *hüpotaktikos* on see, kes seisab kellegi tahte all ning täidab tema tahet ja juhatust sõltumata sellest, kes ta on - ilmik või piiskop. Piisab sellest, et ta lubab vabatahtlikult täita valitud vaimuliku juhendaja tahet ja õpetussõnu, elab koos oma *staaretsiga*, heidab kõrvale oma tahte ning annab ennast kõiges tema kätte. Seepärast on kreeka keelest tõlgitud kirjanduse lugemisel vaja meeles pidada, et *kuuletujatena* võivad esineda mitte ainult ilmikud, vaid ka mungad-skeemamungad, munkpreestrid jne.

Lõpetuseks olgu korratud, et isake Efraim elas Aatose mäel *kuuletujana* 42 aastat, ja kogu ta elu oli kui püha kuuletumise kiituselaul.



Ma olen maailma kõige õnnelikum inimene ja mul on maailma kõige suurem kurbus.

Ma
karios, 6a

Detsembrikuu kroonika Issanda aastal 2004

- ❖ 8. detsembri hommikul sõitis meie preester Inglismaale Essexisse, Püha Ristija Johannese kloostrisse, kus viibis 16. detsembrini. Isa Orenti tõi kaasa tervitusi kloostrielanikelt ja ka meie lehe toimetuselikmelt Matronalt, kes seal juba paar kuud palvetamas. Tervituste üle rõõmustasid iseäranis need, kel seal kloostris sõbrad elavad ja kes isegi seal käinud. Ka paar uut raamatut koguduse raamatukokku sigines sellelt reisilt. Meie Matrona tõlgib kloostri isa Sofroni loengut munklusest. Isa Sofroni oli sellesama kloostri asutaja ja esimene igumen.
- ❖ Meie preestri äraolekul teenis õhtuteenistust 11. detsembril ja 12. detsembril hommikuteenistust ja Jumalikku Liturgiat Luhamaa ja Meeksi koguduste preester Aleksander. Külalispreestril oli kaasas ka tema ema. Nii ei saanud ta jääda ööbima Tartusse. Peale õhtuteenistust istusid nad õhtuteenistusest osavõtnutega koguduse raamatukogus teelauda ja sõitsid ööseks tagasi Võrru, kus preester

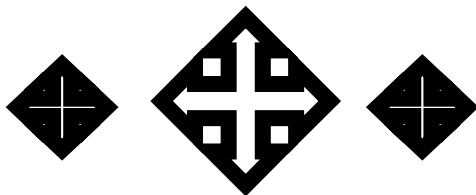
Aleksander elab. Hommikul oli preester Aleksander vara kohal ja toimetas juba veel lahkumata ööpimeduses proskomiidiat.

- ❖ 20. detsembril toimus meie alumises kirikus Tartu piiskopkonna koosolek. Osavõtjaid oli üle paarikümne. Valiti piiskopkonna komitee, mille peamiseks ülesandeks sai täiskasvanute kateheesi korraldamine Tartu piiskopkonnas. Saime ka pisut infot meie koguduse lähituleviku suhtes. Muutub niipalju, et peatselt valmivasse uude majja asub veebruarikuust elama arhimandriit Grigorios D. PAPATHOMAS, kes hakkab meid aitama kirikuteenistustel. Tema peamine töö on siiski Tartu Ülikooli juures, kuhu on kavas rajada õigeusu õppetool. Veel saab ta õpetama Püha Platoni Seminaris ja Tartu Teoloogia Akadeemias. Piiskopkonna keskus saab asuma, kas meie või Uspenski koguduse juures. See ei ole veel otsustatud. Koosolekule kokaks oli kutsutud meie koguduseliige Maria. Esimest korda mitme aasta jooksul kuuldi Valitsejat kiitmas eesti sööki ja teda nähti enesele lisagi tõstmas.
- ❖ Nõo, Räpina, Nuia ja Võõpsu preester Johannes laulatas enne Kristuse sündimise pühi meie kirikus ühe keskealise pruutpaari.
- ❖ Selle aasta Kristuse sündimise püha meie kirikus oli osavõtnuile kindlasti meelde jääv. Lisaks rohketele jumalateenistustele pühadenädalal, istuti ka koguduse ühises pühadelauas ja nauditi üksteist ning kaasatoodud hõrke roogi. Üllatuseks selgus, et olime sel aastal head lapsed olnud ja Jõuluvanal, kes äsja saabus Aafrikast, jagus pakke igaühele. Ehk leiab Jõuluvana järgmiselgi aastal meie juurde tee. Hädapärasemad aknaklaasid saime enne jõule ette, nii ei saanud akna alla jalgu puhkama sättinud Jõuluvana tunda selga puhuvat tuult, mis veel nädal enne sealt sisse vuhises. Kas ta märkas väljapool puuduvaid aknaruute saame ehk teada järgmisel aastal. Jõulupühal oli kirikus 8 last ja üle kahekümne täiskasvanu.

Leidus meistrimees, kes tahab sättida alumisse kirikusse ikonostaasi. Näis kuna see töö saab alustatud.

- ❖ 26. detsembril külastas kogudus eesotsas preestriga auväärset ülempreestrit isa Martin Juhkamit. Isa Martin elab juba mõni aasta Tartus, Tiigi tänavas. Ta teenis enne Tartusse naasemist nii EAÕK eksiikirikus kui ka Soome koguduses Rootsisis. Nüüd on eakas preester jälle kodumaal, kuid haiguse tõttu ei pääse enam pühadelgi kirikusse. Seekord külastasid isa Martinit isa Orenti, meie kogudusevanem Fill, lugeja Rafael ja juhatuse aseesimees Maria. Isa Martin ütles, et suudab kord aastas armulauale kirikusse tulla ja seepärast lükkas lahkelt tagasi isa Orenti ettepaneku toimetada Pühade Andide vastuvõtmist kodus. Ta arvas, et veel ei ole tema lahkumisaeg, aga kui see tuleb on tema sooviks, et matmise korraldaks meie koguduse preester Orenti.
- ❖ Meie juhatuse liige Ireene, kes on praegu mõneks aastaks Norras, oli abikaasa Arseniose ja tütre Eliisabetiga Tartus 28. ja 29. detsembril. Ka Nuia luteri koguduse preester Kalle oli neil päevil meil külas. Peeti tänapalveteenistus ja mindi kirikust üheskoos haigestunud koguduseliikme Maria juurde, kus toimus haigeõlitamisteenistus. Pärast salasuse talitamist istuti koos teed jooma, mis kestis lausa südaööni. Ei raatsi ju üle hulga aja kokku saanud koguduseliikmed teineteisest jälle lahkuda. Preester Kallele pakkusime öömaja koguduse raamatukogus ja ta lahkuski meist alles järgmise päeva Jumalikul Liturgial.
- ❖ 29. detsember – kodukogudust tuli visiteerima Ignatius Pärnust, kel eesseismas lugejakspühitsemine. Tähtsaks sündmuseks valmistumine nõuab sõprade toetust ja kaasaelamist. Nii veetis ta päeva sõprade keskel palvetades ja Liturgiat teenides. Pühitus toimub Pärnu Issandamuutmise kirikus, kus Ignatius kiriku igapäevaelus kaasa lööb.

- ❖ Aastavahetus võeti vastu tagasihoidlikult. Vana-aastaõhtul kell 23.00 võttis palveteenistusest osa 3 inimest; teenis muidugi isa Orenti. Kesköist kellamängu ei olnud kuulda seetõttu, et kellatorni minejad ei suutnud avada ülemise kiriku ust.



Vaimulikud hetked Tartu vanglas.

Mõtteid Serafimi päevikust:

Pühapäeval 10.10.2004:

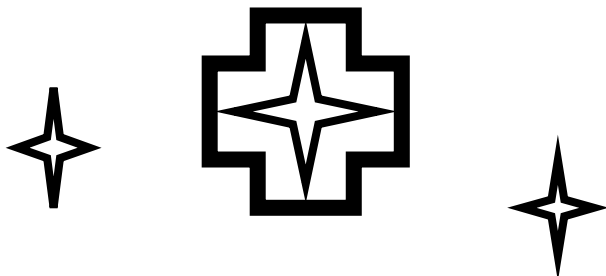
... Juba mõni aeg tagasi märkas, et püha piiskop Nikolaus imetegijal on Õigeusu Kirikus suur aukoht teiste pühakute seas. Temast on palju ikoone. Isegi meie vanglakiriku õigeusu nurgas on tal oma koht Kristuse ja Jumalaema kõrval. Ka isa Afrati tööruumis on temast mitmeid ikoone ning kui me teinekord seal palvetame, asetab ta alati sealsele *altarile* imetegija ikooni ja süütab tema ette küünla. Ning nii me siis õhkamegi lisaks Kristusele ja Jumalasünnitajale veel temagi poole oma palved, et ta meie, patuste pärast, Issanda ees kostaks. Ka apostlik-õigeusu lauluraamatu argipäeva jumalateenistuse neljapäeval korral on temale pühendatud mitmed palved.

Isa Afrati sõnul on püha piiskop Nikolaus imetegijal eriti oluline tähendus rohkem just õigeusu-maailma

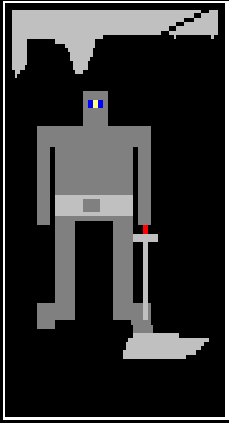
slaavipoolsemas osas. Viimasel ajal on see pühak muutunud minulegi kuidagi eriliselt sümpaatseks. Olen tema poole tihti ka palvetanud ja mulle tundub, et me vahel on hea vaimne side. Isa Afrat andis mulle temast ikooni ja hetkelgi, mil laua ääres kirjutan, võin temaga silmsidet pidada. Ning ma palungi: *Sa piiskoppide ilu, Vaimu jumalik lõhn, tark Nikolaus, ma palun Sind: aja oma mürrilõhnaliste palvetega mu südamest välja haisvad himud* (neljap. Hommikuteen.).

*Otsekui kõrges inglite pesas
kasvanud linnuks
tiirutad Sa koguduse õite kohal
ja hüüad Jumala poole kõikide eest,
kes hädadest ja kiusatustest vaevatud on,
ning päästad neid oma palvetega.
(kolmap.õhtul)*

Püha isa piiskop Nikolaus, palu Jumalat meie eest!!!



LASTENURK:



(rüütli joonistas 6-aastane
pühapäevakooliõpilane Makarios)

Pühapäevakooliõpilane LITURGIAST:

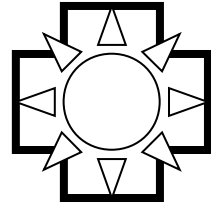
Liturgia on jumalateenistus, kus pühitsetakse Armulauda, Kristuse liha ja verd, rahva auks. Preester paneb selga veel valge alusrüü. Liturgia on Armulaua pühitsemine. Enne Liturgiat alustab preester proskomiidiaga. See on Andide ette valmistamine. See toimub alati enne Liturgiateenistust. Andide ettevalmistamise ajal meenutab preester nii elavaid kui surnuid. Esimesel Liturgiaosal pühitsetakse Armulaud. Kui Armulaud on pühitsetud siis palvetab preester koos rahvaga armulauapalveid, et puhta südamega Andidest osa võtta. Mõnes kirikus käiakse enne Armulauda pihil. Kõigepealt võtab vastu preester Kristuse ihu ja verd. Siis toob Preester Annid karika sees altariist välja ja jagab ka rahvale. Ristiinimesed võivad osa võtta Armulauast, kui nad on õigeusu kiriku liikmed. Lapsed lubatakse kõige enne. Liturgia lõppeb tänapalvetega. Rahvas tänab Jumalat, et on saanud Tema Kuningriigi osaliseks. Siis tuleb ristile suudandmine, kus preester õnnistab rahvast. Nii lõppeb-ki Liturgia. Enne Liturgiat paastutakse, ei sööda ega ei jooda. Seepärast peale Liturgiat rahvas sööb koos.

Marta Magdaleen 9. aastane.

Palju aastaid!

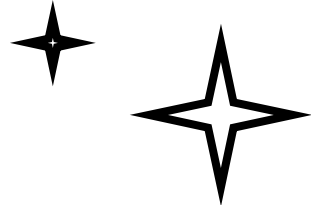
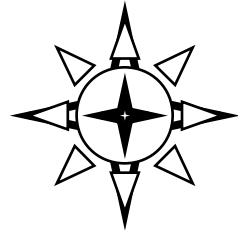
Sünnipäevalapsed

02.01 Anastasia Kudre
06.01 Johannes Voldemar Komarov
07.01 Tatjana Kuremägi
09.01 Ardalion Hardi Pilvet
21.01 Raimond Telvar



Nimepäevalapsed

02.01 Silvester Jaanus Kõõra
07.01 Johannes Voldemar Komarov
12.01 Tatjana Kuremägi
17.01 Antonios Vaido Neigaus
17.01 Antonius Tauno Kund
19.01 Makarios Kaur Kõll
21.01 Maximus Allan Kuningas
22.01 Timoteos Tanel Vassel



Igavene mälestus

Uinus

18. juulil 2004 **Rafael Raul Uibo**, kes oli meie koguduse liige ja mitmed meist mäletavad teda neilt paljudelt palvehetkedelt, mis tema juures aastaid toimusid. Tema abikaasa Lidia oli tihtipeale preestri kutsuja ja kutsub nüüdki ikka aeg-ajalt preestrit koju palvet tegema.

JAANUARIKUU JUMALATEENISTUSED 2005
EAÖK TARTU PÜHADE ALEKSANDRITE KOGUDUSES

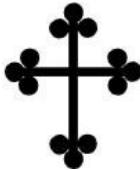
1.01, LAUPÄEV	10.00 LITURGIA 17.00 Suur õhtuteenistus	MEIE ISSANDA JA PÄÄSTJA JEESUS KRISTUSE ÜMBERLÕIKAMISE PÜHA. Jumalailmumise- eelne laupäev. P Basilios Suur, Kaisarea peapiiskop Kappadookias
2.01, PÜHAPÄEV 6. lauluviis	10.00 LITURGIA	31. NELIPÜHIJÄRGNE PÜHAPÄEV. Jumalailmumise-eelne pühapäev. Vaga Saarovi imeteotegija Serafim (1833). P Silvester, Rooma paavst (335)
5.01, KOLMAPÄEV <i>Paastupäev</i>	17.00 Suur õhtuteenistus	Jumalailmumise eelõhtu. Märtrid Teopemtus ja Teonas (303). P Sinklitika Aleksandriast (u 350)
6.01, NELJAPÄEV	10.00 LITURGIA Suur veepühitus	MEIE ISSANDA JA PÄÄSTJA JEESUS KRISTUSE ILMUMISE PÜHA
8.01, LAUPÄEV	17.00 Õhtuteenistus	Jumalailmumisejärgne laupäev. Jumalailmumise järelpäha. Tartu preestermärter Issidor ja temaga kannatanud (1472). Vaga Konstantinoopoli Domnika (474).
9.01, PÜHAPÄEV 7. lauluviis	9.00 Homnikuteenistus 10.00 LITURGIA	32. NELIPÜHIJÄRGNE PÜHAPÄEV. Jumalailmumisejärgne pühapäev. Jumalailmumise

- ◆ Jumalateenistuste aegadest pühade korral antakse eraldi teada.
- ◆ Kantselei on avatud teisipäeviti kell 12.00 – 14.00 alumises kirikus.
- ◆ **Patutunnistus** toimub reedeti alates 19.00 ja preestriga kokkulepitud ajal.
- ◆ Liturgia mittetoimumise korral viiakse läbi aseteenistus

Koguduse vaimulik:

preester Orenti tel. 5280848,
koguduse tel: **5202317**

**NB! Aleksandri Sõnumeid saab tellida paber- või veebikujul.
Tellimishind aastaks on 125.-
Tellimissoovist teata ajalehe toimetusele.**



EAÕK Tartu Pühade Aleksandrite Kogudus
Postiaadress: PK 99, 50002, TARTU

Kiriku aadress: Sõbra 19a, 50107, TARTU
tel 52 02317

Arveldusarve Hansapangas: konto nr **22 101 141 8473**

Koguduse vaimulik: **preester Orenti** orenti@hotmail.ee

Sõnumite toimetus: sassi.kokutus@mail.ee

Postiaadress: PK 99, 50002, TARTU